

N:o 15.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Jan. 1884, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse till Riksdagen, i anledning af två vid sistförflutna riksdag beslutade lagförändringar; gifven Stockholms slott den 12 Januari 1884.

Då nedannämnda af senast församlade Riksdag beslutade lagförändringar, öfver hvilka Kongl. Maj:t ej kunnat fatta och meddela Sitt nådiga beslut innan Riksdagen åtksildes, ej heller sedermera blifvit af Kongl. Maj:t antagna, vill Kongl. Maj:t nu, i öfverensstämmelse med 87 § Regeringsformen, underrätta Riksdagen om de skäl, som derför utgjort hinder.

I skrifvelse den 25 April 1883 har Riksdagen tillkännagifvit, att Riksdagen af anfördta orsaker antagit följande:

»Lag angående förmånsrätt till betalning för fordran å utflyttningsbidrag m. m., som vid laga skifte blifvit bestämdt.

Härigenom förordnas, som följer:

Har vid laga skifte blifvit bestämdt, att bidrag till utflytning eller ersättning för odling eller vanhäfd å jord eller för ståndskog, plantering eller torfjord skall gällas af egare till jord, som i skiftet ingått; då häfte samma jord, i hvars hand den komma må, för det bidrag eller den ersättning; och njute den, som eger sådan fordran, enahanda förmånsrätt till betalning ur jorden, som enligt 17 kap. 6 § Handelsbalken tillkommer enskild ränteegare för afgäld af fast egendom.»

Vid granskning i Högsta Domstolen af berörda lagförslag har det-samma blifvit afstyrkt af sex bland de sju ledamöter, som i utlåtandet deltagit. Det anmärktes, att förslaget innebure, att, sedan egare af jord fått sig ålagdt att utgifva sådan ersättning, som i förslaget afsåges, blivande

egare af samma jord skulle i obegränsad framtid svara för samma ersättning; att af den använda redaktionen ej otvetydigt framginge, att den föreslagna förmånsrätten för ersättningsbeloppen vid laga skifte skulle, såsom i 17 Kap. 6 § Handelsbalken sägs vara inskränkt till vissa år från det ersättningen förfölle till betalning; att för ifrågavarande fordringar skapades en ny, tyst förmånsrätt, hvilken icke vore förenlig med det skydd, som borde lemnas åt fastighetskrediten i allmänhet eller med de rättigheter, intekningshafvare redan kunde hafva förvärvfvat; att, särskildt med hänsyn till ståndskog, intekningshafvare saknade all säkerhet derför, att icke den ökade skogstillgången genast af egaren afverkades och de derför inflytande medlen af honom utgåfves till infriande af andra förbindelser än sådana, som egde förmånsrätt i jorden; samt att äfven hvarje ny egare af skiftad jord måste erfara olägenhet deraf, att han förvärvfvat sig jord, hvarpå möjligen hvilade en sakrätt, om hvars tillvaro han funne svårighet att förskaffa sig full visshet.

Med afseende å hvad sålunda blifvit mot omförmälda lagförslag anmärkt, har Kongl. Maj:t, efter Statsrådets hörande, funnit förslaget icke kunna godkännas; varande nytt lagförslag i ämnet under utarbetning i Justitie-departementet för att, om möjligt, föreläggas instundande Riksdag.

Vidare har Riksdagen i skrifvelse den 28 April 1883 anmält, att Riksdagen för sin del antagit följande:

»Lag angående tillägg till § 117 i Konkurslagen den 18 September 1862.

Härigenom förordnas, att till § 117 i Konkurslagen den 18 September 1862 skall läggas ett nytt moment med ordningsnumret 1, samt att följaktligen nämnda § skall erhålla följande lydelse:

1 mom. Fordran, som grundas å utborgning af varor, må ej, om priset bestämts olika med hänsyn till olika betalningstider, beräknas vid utdelning i konkurs till högre belopp i kapital än det lägst bestämda priset.

2 mom. För fordringar, hvarå ränta är utfäst eller eljest lagligen eger rum, upphöre, emellan fordringsegarne inbördes, ränteberäkning från den dag, offentlig stämning gafs, der ej boet förslår till gällande af ränta å alla bevakade fordringar, utom böter. Räcker boet dertill; då beräknas å fordran, för hvilken ränta ej är utfäst och viss betalningstid ej heller bestämd, ränta efter fem för hundrade om året från den dag, den offentliga stämningen gafs.

3 mom. Utgår fordran med förmånsrätt; njutes derå full ränta till

den dag, som för utdelning bestämmes, der borgenären ej dessförinnan fått uppberära betalning; dock gälle ej i inteknad fastighet förmånsrätt till ränta, som upplupit före den dag, offentliga stämningen gafs, för längre tid än tre år. År för fordran, hvarom nu sagt är, ränta ej utfäst och viss betalningstid ej heller bestämd, varde ändå ränta till fem för hundrade om året derå beräknad från den dag, den offentliga stämningen utfärdad blef.

4 mom. För fordran, som eljest ej förfallen vore, må utdelning eller qvittning i konkurs ske: skall ränta ej gäldas före förfallodagen; beräknas utdelningen å det belopp, som efter en räntefot af fem för hundrade om året utgör sådan fordrans värde den dag, då offentliga stämningen gafs, eller, der fordran utgår fullt eller med förmånsrätt, den dag, som för utdelning bestämd är, om betalning dessförinnan ej fått uppberäras.

Denna lag skall icke blifva gällande i de konkursmål, som göras anhängiga före utgången af år 1883.»

Detta lagförslag, som vid granskning i Högsta Domstolen blifvit af fyra bland domstolens ledamöter lemnadt utan anmärkning, har deremot af de tre öfrige afstyrkts, hufvudsakligen af det skäl, att då stadgandet erhållit sin plats såsom ett tillägg till 117 § Konkurslagen, dess tillämpning icke, på sätt ske bort, gjorts beroende af anmärkning utaf borgenärerne i den ordning, som med afseende på öfriga anmärkningar mot bevakade fordringar funnes stadgad, hvaraf blefve en oundviklig följd, att eljest obehöftiga tvister angående utdelningsförslaget skulle förorsakas och deraf föranledas dröjsmål med verkställigheten af utdelningen.

På grund af hvad sálunda och i öfritt blifvit anmärkt, har Kongl. Maj:t, efter Statsrådets hörande, funnit Sig icke kunna godkänna Riksdagens förslag, hvaremot Kongl. Maj:t, som tagit i öfvervägande, huruvida icke en med Riksdagens afsigt öfverensstämmande lagstiftning kunde åstadkommas under annan form, än den af Riksdagen föreslagna och utan att konkursutredningen behöfde i någon mån försvåras eller försenas, beslutit nådig proposition i denna syftning till Riksdagen.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevägen.

OSCAR.

Nils von Steyern.

Kongl. Maj:ts Nåd. Skrifvelse N:o 15.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållt in-
för Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms
slott Lördagen den 12 Januari 1884,*

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern *Thyselius*,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre *Hochschild*
Statsråden: *Lovén*,
von Steyern,
Friherre von Otter,
Hammarkjöld,
Richert,
Themtander,
Ryding,
von Krusenstjerna.

Departementschefen Statsrådet von Steyern anmälde till justering förslag till nådig skrifvelse till Riksdagen, i anledning af två vid sistförflutna riksdag beslutade lagförändringar;

Och täcktes Hans Maj:t Konungen, enligt Statsrådets tillstyrkan, gilla berörda förslag ävensom förordna, att i öfverensstämmelse dermed skulle till Riksdagen aflåtas nådig skrifvelse af den lydelse, bilagan litt. G. till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Th. Wilh. Malm.